

Forskarperspektiv på kultur i skola

Cecilia Wallerstedt,
professor i pedagogik

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Lena Aulin-Gråhamn

**Kultur och skola (2002) på uppdrag av
Utbildningsdepartementet**

Den estetiska praktiken och kulturpedagogiken beskrivs sällan i text.

Utan dokumenterade erfarenheter att föra samtal om blir det svårt för forskare och praktiker att **utveckla fältet tillsammans**.

Varför dokumenteras det så lite och mest på ytan?
Praktikerna, de som genomför kulturprojekt och undervisning, har sällan tid. Eller tar sig sällan tid. De som ger pengar åt projekt kräver sällan innehållsdiskussioner i redovisningarna. Det blir antingen trevliga och entusiasmerande berättelser med ord och bild eller ekonomiska redovisningar.

Det behövs **användbara begrepp** som har tillräcklig analytisk skärpa men som inte förlorar kontakten med den pågående praktiken...

Om vi börjar med begreppet KULTUR

Antropologiskt

kulturbegrepp:

Skilda gruppers kulturella normer och värderingar (skolkultur, rastkultur, kamratkultur, ungdomskultur...)

Barnrättsperspektivet?

Estetiskt

kulturbegrepp:

Musik, teater, film – skapade symboliska artefakter (skillnad på fint och fult)

Lärarstudenterna ska förmedla sina kunskaper vidare till barn och unga?

Känner du igen dig?

1

Alla barn behöver få se bra teater och lära sig uppskatta god konst!

2

Alla kan uppleva konst och upplever den på sitt sätt – det är känslan som räknas!

3

Det behövs mer musik och bild i skolan för att elever ska klara språk och matematik bättre!

Diskurser som forskare identifierat:

Fostrande –
konstorienterad

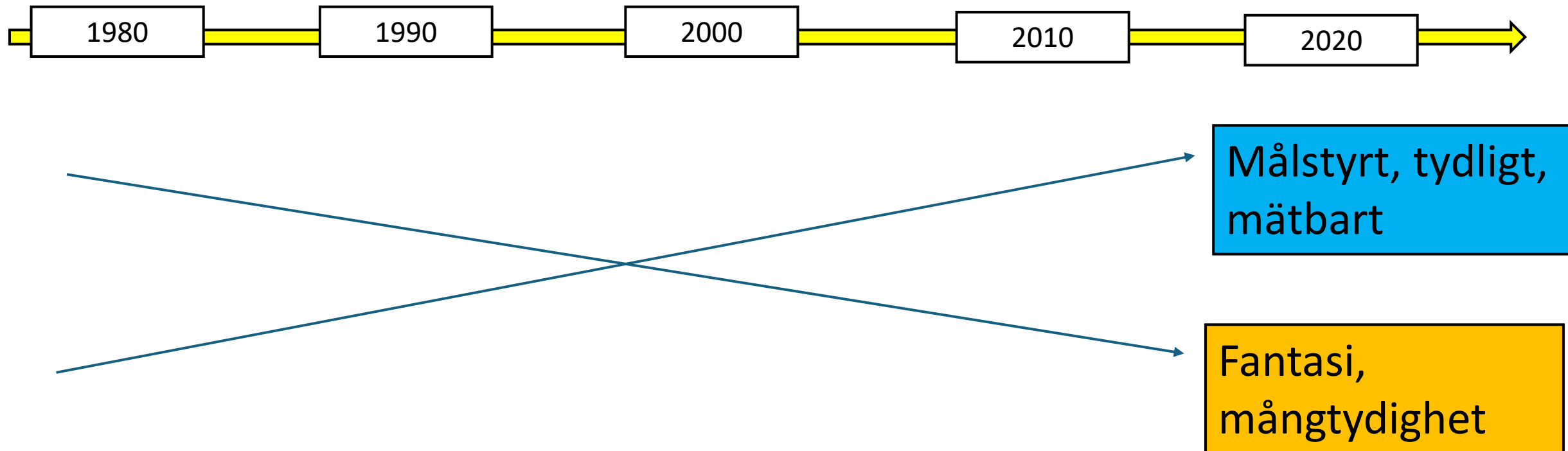
"God bildning" => motor för
mänskliga framsteg

Subjektiv –
upplevelse och
relationsorienterad

Stödjande – lärande
i utomestetiska
ämnen

Förändring över tid

Exemplet fantasi i läsfrämjande insatser för barn och unga 1980-2020
(kulturpolitiska dokument, lässtudier, handböcker, betänkanden osv.) (Riving 2022)

Lågstadieelever får längre skoldagar, med mer svenska på schemat.

För att inte dagarna ska bli för tunga blir det också lite mer bild, musik, slöjd, teknik och idrott, enligt ett förslag från Skolverket som överlämnats till regeringen.

Regeringens ambition är att lågstadieelevernas skoldagar förlängs, så att det blir mer tid för främst svenska och matte. I [Skolverkets](#) förslag läggs nästan hälften av den utökade tiden på svenska, med motiveringen att tidiga läs- och skrivkunskaper är så avgörande för resten av skoltiden.

Matematiken får lite mer än en fjärdedel av den utökade tiden. Skolverket motiverar det med att ämnet har byggts ut under senare år, utan att elevernas resultat har förbättrats. Det faktum att många elever fortfarande kämpar med matten talar för att ge ämnet mer tid, men ännu viktigare är att förbättra kvaliteten på matteundervisningen, enligt Skolverket.

Svårt att orka

De återstående nya timmarna vill Skolverket fördela på ämnen som ger skoldagarna variation: bild, musik, slöjd, teknik och idrott. "Om undervisningen blir alltför teoretisk kan utökningen leda till att fler elever får svårt att orka med de längre skoldagarna", skriver Skolverket.

Utmaningar
för de
estetiska
ämnen i
skolan

=> Konstens metoder förutsätter fantasi och öppenhet – hur ta plats i skolans målstyrda logik? (En skolkultur som gör det svårt för kultur i skolan)

=> Alla är fria att uttrycka sig – är det så enkelt? Estetiska uttryck kräver kulturella redskap och dessa behöver skolan stötta barn att kunna tillägna sig! Därför behövs undervisning av hög kvalitet i de estetiska ämnena.

=> Lärande i och om estetiska ämnen sker på många arenor (utanför skolan) – hur göra skolans undervisning till en meningsfull del i denna helhet? Och hur utjämna orättvisa förutsättningar?

Utmaningar
för de
estetiska
ämnena i
skolan

Tack!

Maila gärna för frågor och referenser

cecilia.wallerstedt@gu.se

GÖTEBORGS
UNIVERSITET